

Het reglementaire kader

Arbeidsmiddelen worden gedefinieerd als alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, apparaten, gereedschappen en installaties.

Het K.B. betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen stelt in [artikel 11](#) dat de arbeidsmiddelen die onderhevig zijn aan invloeden die leiden tot verslechtering het voorwerp uitmaken van periodieke controles.

Deze controles dienen, onverminderd de wettelijke verplichtingen inzake controles door erkende organismen, uitgevoerd te worden door deskundige personen, intern of extern de onderneming. De resultaten van de controles moeten schriftelijk aanwezig zijn en voor een gepaste tijd worden bewaard.

Het K.B. betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen vermeldt geen expliciete periodiciteit van de controles. Buiten de wettelijk verplichte controles door erkende organismen waarvoor wel periodes zijn vastgelegd kan iedereen hier in principe een eigen invulling aan geven.

Het lijkt ons echter aangewezen om ten minste jaarlijks een controle uit te voeren zoals dit trouwens ook gevraagd wordt bij de VCA-certificering.

Informatief is de Nederlandse norm NEN 3140 te vermelden die in zijn bijlage T een methode beschrijft om de tijd tussen twee opeenvolgende controles te bepalen.

Hierbij houdt men rekening met:

- de frequentie van gebruik;
- de deskundigheid van de gebruikers;
- de omgeving;
- de kans op beschadiging;
- het resultaat van de huidige en de voorafgaande controle.

De intervallen zijn dus afhankelijk van het risico.

Los van de vraag tot periodieke controles blijft het steeds gelden dat elke gebruiker de deugdelijkheid van zijn arbeidsmiddelen visueel dient te controleren bij aanvang van de werkzaamheden.

Het is nuttig te vermelden dat de norm EN 50110-1 in punt 5.3.3. spreekt over inspecties in plaats van periodieke controles. Het doel van de inspecties is gebreken te ontdekken die zich na ingebruikstelling kunnen voordoen, de werking kunnen belemmeren of mogelijke gevaren veroorzaken. In deze optiek zijn «inspectie» of « periodieke controle » als identiek te beschouwen.

Periodieke controle

De periodieke controle van elektrische arbeidsmiddelen omvat twee delen:

1) visuele controle.

Hierbij wordt nagekeken of:

- de aansluitsnoeren en stekkers niet beschadigd zijn;
- de behuizing of omhulsels niet stuk zijn;
- de snoeren degelijk ingevoerd zijn en de trekcontlasting nog intact is;
- er geen beschadiging is van isolatie;

2) beproeving.

Het doel van de beproeving is de goede werking en de elektrische toestand, meer bepaald het isolatieniveau, te onderzoeken.

De beproeving omvat:

- nazicht op het correct functioneren van de bedieningselementen;
- nazicht op de werking van de beveiligingen (thermische beveiligingen, nulspanningsrelais, veiligheidskringen, enz.);

- meting van de isolatieweerstand.

Bij het meten van de isolatieweerstand zijn volgende voorzorgsmaatregelen te treffen:

- het toestel is te scheiden van alle normale voedingsbronnen, zowel de interne als de externe. Er zijn voorzorgen te nemen dat de toestellen niet opnieuw onder spanning komen tijdens de meting. De scheiding moet een zodanig isolatieniveau bezitten dat deze bestand is tegen de gelijktijdige aanwezigheid van beproevingsspanning aan de ene kant en de bedrijfsspanning aan de andere kant;
- tijdens het meten dienen maatregelen getroffen te worden ter voorkoming van elektrische gevaren;
- de keuze van de beproevingsspanning en minimale isolatieweerstand wordt vermeld in het A.R.E.I. [artikel 20](#);

- de meting is uit te voeren door gewaarschuwden of vakbekwame personen die met kennis terzake handelen.

De norm EN 50110-1 vermeldt onder punt 5.3.2.1. dat leken eveneens deze metingen mogen uitvoeren zij het dan wel onder het strikt toezicht van vakbekwame personen.

Het uitvoeren van de periodieke controle gebeurt best aan de hand van een *checklist* waarop alle aandachtspunten vermeld staan en mogelijke afwijkingen kunnen worden genoteerd.

Toestellen met gebreken dienen onmiddellijk verwijderd te worden. Het gebruik van deze is niet meer toegestaan tot deze hersteld of vervangen zijn.

Van elke controle moet:

- een aanduiding aangebracht worden op de toestellen met vermelding van de uitvoerder en de volgende controledatum. Stickers zijn hiertoe het aangewezen middel;
- een register bijgehouden worden met de resultaten.

Organisatorische aspecten

De periodieke controle van arbeidsmiddelen wordt best aangestuurd door één installatieverantwoordelijke die volgende taken moet vervullen:

- alle betrokkenen informeren over de controle (data, plaats, enz.);
- het organiseren van de periodieke controle door deskundige personen;
- het laten herstellen van defecte toestellen;
- het aanbrengen van de aanduidingen;
- het bijhouden van een register.